

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท.12 ในการรวบรวมข้อมูลที่ ผู้วิจัยนำมาเสนอประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12 จำนวน 1,943 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 32 คน ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน ข้าราชการครู จำนวน 1,432 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 416 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12 จำนวน 411 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 32 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้บริหาร 63 คน ข้าราชการครู 245 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 71 คน

วิธีการที่ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนประชากรเป็นรายเขต โดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane , 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ขนาดของความคลาดเคลื่อนทั้งหมด

2.2 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรเป็นรายเขต ให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) เท่ากับ 332 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 411 คน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังแสดงตามตารางที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 32 คน

2.2.2 ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 63 คน

2.2.3 ข้าราชการครูใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 245 คน

2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาใช้การสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 71 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 411 คน

2.3 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นรายเขตแล้ว จึงนำกลุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตมาคิดเทียบสัดส่วน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นรายเขตแล้วทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12 ปรากฏดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเขต กท 12 ตำแหน่ง	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	บางขุน เทียน	บาง บอน	ทุ่ง ครุ	รวม	บางขุน เทียน	บาง บอน	ทุ่ง ครุ	รวม
	ผู้บริหารสถานศึกษา	16	8	8	32	16	8	8
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	32	14	17	63	32	14	17	63
ข้าราชการครู	721	341	370	1,432	123	59	63	245
คณะกรรมการสถานศึกษา	208	104	104	416	35	18	18	71
รวม	977	467	499	1,943	206	99	106	411

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ใช้ถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สภาพของระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานด้านกระบวนการและปัจจัยนำเข้าของระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรมนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาของระบบบริหารคุณภาพการศึกษาในระบบหลักได้แก่ ระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษาที่มีปัญหาด้านการวางแผน การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 6 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือโดยใช้กรอบแนวคิดไตรยางค์คุณภาพของจુรานคังนี้ คือ การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพและระบบหลักในสถานศึกษาคมนแนวคิดของ ระบบมาตรฐานประยุกต์ TopSTAR
3. ส่งเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจแก้ไข
4. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วและผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากนักวิชาการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ ด้านระบบบริหารคุณภาพ ด้านภาษา ด้านสถิติและการวิจัย เพื่อตรวจสอบคุณภาพความสมบูรณ์และทำการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดคะแนนการให้ดุลยพินิจดังนี้
  - +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการสำรวจนั้นสำรวจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการสำรวจนั้นสำรวจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการสำรวจนั้นสำรวจได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหลังจากได้ผลรวมของดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านในแต่ละข้อคำถามแล้ว ทำการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการสำรวจกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Congruence) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) แล้วเลือกรายการสำรวจที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นรายการที่ดีว่ามีความเที่ยงตรงรับได้ ซึ่งแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทุกข้อมีค่า IOC ไม่ต่ำกว่า 0.66

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยสำรวจความคิดเห็นสภาพและปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบริหารคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12 จากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 388 คน แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นเป็นภาพรวมเป็นรายชื่อ

2. ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จากตอนที่ 2-3 มาประมวลกับหลักแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษาไว้ใน บทที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถาน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต กท. 12

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจาก โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจ้งขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย
2. นำแบบสอบถามจำนวน 411 ฉบับ ไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและนัดหมายวันขอรับแบบสอบถามคืน
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคืนได้ 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.40
4. นำแบบสอบถามที่ได้ มาวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์นำไปเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์สภาพ ของระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบ จากคำถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยการพรรณนาและจำแนกตามความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพ การศึกษา ดำเนินการโดยการนำผลการวิจัยจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาประมวลกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่พบทวนไว้ในบทที่ 2 และนำเสนอเป็นทางการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน

